

דמעות

מטרות כלליות

- לטפח קריאה מושכלת של טקסטים סיפוריים.
- לפתח אינטליגנציה שכלית, רגשית ויכולת תקשורתית טובה.
- לקדם את התחום החברתי- ערכי בביה"ס באמצעות כתיבה יוצרת.
- לעודד את התלמידים לקריאה בהנאה.
- להעשיר את אוצר המילים של התלמידים.
- להטמיע בתלמידים ערכים, דרכי מוסר וקודים חברתיים.
- לאפשר לתלמידים לתת ביטוי לתחושותיהם באופן מילולי או בכתיבה.
- לעורר ולעודד את התלמידים למצוא פתרונות למשאלותיהם.
- לאפשר לתלמידים המאזינים לסיפור להבין את עולמם. לעורר את הכוחות החבויים בהם ולחזק את הדימוי העצמי שלהם בעזרת משימת הכתיבה.
- לעורר את הרגשות של התלמידים ואת יכולת האמפטיה שלהם כלפי חבריהם.
- לזמן לתלמידים סיטואציות המזמנות התנהגות סובלנית.
- לשקף לתלמידים מצבים חברתיים, שהבנתם תביא לשינוי בחשיבתם ובהתנהגותם.

מטרות - קישור לתוכנית הלימודים

- "קריאת ספרות יפה בבית הספר נועדה בעיקר להעניק חוויות והתנסות אסתטיות, שבאמצעותן יבינו התלמידים טוב יותר את עצמם ואת זולתם, יפתחו את הדמיון והאינטלקט, יפתחו אהבת קריאה ומודעות ספרותית ואת היכולת להעריך יצירות ספרות" (תכנית הלימודים החדשה חינוך לשוני, ירושלים תשס"ג ע' 56)
- "ייעזרו בשפה לצורך ביטוי העולם הפנימי ולפיתוח מודעות עצמית." (ע' 11 לעיל)
- "יפתחו מודעות לשונית וירחיבו את הידע הלשוני." (ע' 11 לעיל)
- " המפגש עם מגוון יצירות הקשורות לעולמם של התלמידים וגם לעולמות המרוחקים מהם, חזק את ההשתייכות לחברה ולקהילה, ייתרום לבניית הזהות האישית...." (ע' 56 לעיל)

דמעות ורודות / חנה גולדברג

איורים : כריסטינה קדמון

תקציר הסיפור :

מותק יצור דמיוני קטן וורוד, צופה בחברים שמשחקים זה עם זה, רק איתה אף אחד לא משחק. היא מתאפקת כשדמעות חונקות את גרונה ולא בוכה. מותק בוחרת לא לשתף את הוריה. היא חונקת את דמעותיה. כשמותק קמה בבוקר מופיע כתם שחור על החזה. אבא אומר למותק שצריך לתת לכאב לצאת החוצה. אך היא מתעקשת, לא משתפת, עד שהכתם מתפשט על כל גופה. מותק מביטה במראה ורואה שהיא שחורה לגמרי, דמעות מתפרצות. כשהדמעות מופיעות, אט אט הפרוה שלה חוזרת להיות ורודה. מותק נרגעת ופנויה לשוב לשחק בשמחה עם החברים.

ניתוח רעיוני :

היצירה מכוונת ללמד את התלמידים שלעיתים מרגישים פגועים או נעלבים מחוסר הבנת הסיטואציה החברתית. הם יידעו שחשוב לחלוק רגשות עם מישהו קרוב שנותנים בו אמון. שיכול לנתח את המצב ולשפר את הרגשתם. בשיחה מקדימה נשאל את התלמידים : **כיצד אתם מגיבים כשאתם נפגעים?** נאפשר להם חופש ביטוי ולגיטימציה לתגובות שלהם, גם להתנהגויות "שליליות". הם יכולים לספר על עצמם או על חבריהם במצבים כאלה מאוד כועסים, חרדים, מתפרצים בתוקפנות, אלימים מילולית, בוכים או מתכנסים בתוך עצמם ולא משתפים איש בהרגשתם. המורה לא ינקוט יחס של שיפוט כלפי התנהגויות אלה, אלא יחס של קבלה, הכלה והבנה. כך יבין הילד שהתנהגותו "נורמלית" הוא לא צריך להתבייש. הוא יהיה פנוי לבחון את תגובתו הרגשית, להבין את עצמו, לגלות שהוא לא שונה. הוא ינסה למצוא דרך למתן את תגובותיו ולרפא את נפשו. מה שיקל על רגשותיו ויאפשר לו לתת יחס זהה כלפי חבריו.

פעילות מקדימה בזוגות

התלמידים מתחלקים לזוגות
ספרו זה לזה משהו שבן זוגכם לא יודע עליכם.

בסיום המשימה יתנהל דיון בכיתה:

האם חשוב לספר?

האם שמחתם לשתף?

מה גיליתם על חברכם?

האם הגילוי שינה את יחסכם לחבר? אם כן באיזה אופן?

קריאה קולית של המורה והקרנת שיקופיות מתוך הספר

נודעת חשיבות להקרנת הספר על המסך כך שהילדים יוכלו לראות את האיורים הצבעוניים והמיוחדים. דמותה של מותק היצור הפרוותי הדמיוני והוורוד שפרוותה הופכת כולה לשחור מעוררת מעורבות וסקרנות עמוקה.

התמונה המוקרנת תאפשר לילד להתמקד, להתרכז, להיות מעורב ולפתח את דמיונו. כל אלה יגרו אותו ויתרמו לטיפוח הכתיבה בהמשך.

שיחה בסיום קריאת הספר

יש לתת לילדים הזדמנות להתייחס לאירועים שהתרחשו בסיפור. הם יכולים לדבר על מותק, על חבריה, על הוריה שמנסים לעזור, על כך שהיא נעלבה ויש פצע בליבה שהולך וגדל והיא מתעקשת לא לבכות. על תגובות של ילדים שנעלבים.

משימת כתיבה

משימה נרשמת על לוח הכיתה:

כתבו על מקרה שקרה לכם ועד היום לא סיפרתם עליו.

בסיום המשימה הילדים יכולים להכניס את הדף למעטפה ולחתום אותה. הם גם יכולים לרשום שם על גבי המעטפה ולשלוח אותה למישהו שהם נותנים בו אמון.

משימה זו נותנת לילדים הזדמנות לכתוב על מקרה שעד היום לא שיתפו איש ברגשותיהם. אולי יחליטו הפעם לשתף חבר או הורה, בהנחה שעתה הם מבינים ששיתוף יכול להקל עליהם ואולי להקנות להם תובנות חדשות.

היחידה פותחה ע"י שרי בר נוי המרכז לתכנון לימודים למידה והערכה. מכללת בית ברל. © כל הזכויות שמורות